

De kleur in zijn schilderijen, de geheele stemming, het is „misère”, het is „le travail”. Zwaar, sober, grijs, een beetje zwaarmoedig, dit is de ondertoon van de meeste zijner werken, waaruit dan eens een lichter geel- of een grijsachtig wit iets naar voren komt. Ook zijn compositie geeft meestentijds een eigen cachet aan zijn werk.

Hoog gezien, van bovenaf zijn de trekpaarden op „En Beauce,” vol actie en spanning de omnibuspaarden „Trois percherons” en ook in een dier groote schilderijen zien wij weer die forsche paarden, uit den tijd dat de auto's en motorbussen nog niet zoo populair waren, en de Parijsche omnibussen, met een drietal stoere beesten ervoor, nog de heuvels van Mont-Martre opgetrokken werden.

Naast die paarden is het vooral de zee die Pierre Marie Lacroix boeit, maar ook dan weer de woelige ruige zee „Tempête,” bij Trouville. Soms is het de kust bij Havre of de „Cap de la Hève”, die iets minder woest en zwaar zijn, en waaruit een mildere toon ons tegenblijkt, maar zonnig zijn ze geen van beiden. Ook deze hebben dien zwaren en zwaarmoedigen toon, die ook zijn paardenschilderijen kenmerken, en die voornog typeerend voor Lacroix is.

Laat ons hem dan ook maar accepteren zooals hij is, in zijn kracht en zijn sentimentaliteit, in zijn diepere kleur, in zijn fijnere harmonie.

Mogelijk wijzigt zich ook nog Lacroix's opvatting en zien wij hem nog wel eens over zijn „misère” heenkomen. R. W. P. JR.

MUURSCILDERINGEN VAN JAN GRÉGOIRE IN HET ST. WILLEBRORDUS-PATRONAAT, WILLEBRORDUSSTRAAT, AMSTERDAM.

Jan Grégoire, die destijds in het gebouw van den Amsterdamschen Gem. Geneeskundigen Dienst aan de Achtergracht, een der wachtzalen van muurschilderingen voorzag, kreeg thans gelegenheid in de tooneelzaal van bovengenoemd patronaat wederom als muurschilder op te treden. Het ontwerp van één der drie, hier aangebrachte schilderijen, hing reeds op de enkele maanden geleden in het Stedelijk Museum gehouden tentoonstelling van dezen schilder, een tentoonstelling naar aanleiding waarvan ik me in deze kroniek nogmaals over Grégoire's werk heb uitgesproken. Ik wil thans niet in herhalingen vervallen, wat ik zou moeten doen als ik op deze nieuwe muurschilderingen uitvoerig inging; zij openen mij n.l. geen nieuwe perspectieven.

Dat het geheel, deze patronaatszaal-decoratie, een zeer hybridischen indruk maakt, is niet in de eerste plaats aan Grégoire te wijten. Dergelijke zalen, met hun banaal-provinciaalsch tooneeltje, hun dito buffet, banken, enz. „versierd”, bovendien met enkele conventionele symbolen en spreu-

V. E. VAN UYTVANCK. PORTRET VAN DEN SCHILDER RAOUL HYNCKES (TEEKENING, 1928 - H. 92 × BR. 73 CM.)

JAN GRÉGOIRE.

MUURSCHILDING IN HET ST. WILEBRORDUS-PATRONAAT.

PIERRE LACROIX.

FOURRAGÈRE, VAUGIRARD. (SCHILDERIJ).

ken van den, hier beleden godsdienst, zijn nu eenmaal niet „op te halen” uit hun doode sfeer van 50 jaar geleden, tenzij men ze van den grond-aan restaureert. Daarbij was Grégoire waarschijnlijk nog gebonden aan zekere voorgeschrevene, conventioneele voorstellingen. Hij moest dus, noodgedrongen, wel min of meer tusschen een en ander doorzeilen. Op den langen wand, tegenover de ramen, werd de Patroon van het gebouw afgebeeld in vol, bisschoppelijk ornaat, onder boomen en langs zij een riviertje, met behulp van enkele kerkelijke dienaren, onze voorouders doopend. De voorstelling blijft geheel binnen het bevattingsvermogen van het publiek dat deze zaal pleegt te vullen, wat men dus in zekeren zin een verdienste zou kunnen noemen, ware het niet, dat het waarschijnlijk, neen zéker, mogelijk is, ook zonder de vertrouwde voorstellingsvormen los te laten, te komen tot iets wat, ook in de figuren en de actie, de massa in eenigszins kunstzinniger richting opvoedt dan het plaatje in onze school-geschiedenis-boekjes dit doet. — Men versta mij niet verkeerd: Grégoire gaf hier, met zijn kleur, compositie, enz., natuurlijk wel méer dan zulk een plaatje, maar zóó angstvallig daarvan uit te gaan en er bij te blijven, lijkt mij toch niet noodig....

De twee kleinere schilderijen, aangebracht op den korten wand, terzijde van het tooneeltje, zijn m. i., ook al doordat de schilder zich hier niet binnen dogmatische grenzen behoefde te houden, beter geslaagd. Ter linker zijde vindt men „Orde” en „Arbeid” verbeeld; ter rechter „Kunst” en „Ontspanning”. De eerstgenoemde schildering, die het ondergeschreven „motto” symboliseert door middel van een sterke, gestyleerde stapeling van steenblokken waaraan bouwers arbeiden in een door den architect — hij, de leider, teekenrol in de hand, staat op het bovenste blok — bepaalde orde, lijkt mij het beste van de twee. De tweede, recht-sche, geeft, óók in een soort gestapelden bouw, — maar ditmaal zonder steenen —, een verbeelding van „kunst” en „ontspanning”: een lierspeler — de Muze (?) —, beheerscht als topfiguur een aantal andere bekende, conventioneele typen, die men als „de nar”, „Shylock”, en.d. herkent.

Over 't geheel kan men dit werk, na de muren in den Geneeskundigen Dienst, m. i. geen vooruitgang noemen. Alleen heeft men dankbaar te erkennen dat Grégoire door de verf minder dik op te brengen het muurkarakter meer eerbiedigde dan voorheen. A. E. v. D. T.

TER MEULEN EN VAN RHYNNEN IN PULCHRI STUDIO.

Twee eere-tentoonstellingen ter herdenking van twee leden, die onlangs gestorven zijn: F. P. ter Meulen en Jan van Rhynnen. Van den eerste in 't bijzonder, die lange jaren achtereen aan het genootschap verbonden was, en zelfs een tijdje het voorzitterschap bekleedde, werd de nagedach-